

TP MONITOR

Srovnávací benchmark v judikatuře NSS: důraz na kvalitu a obhajitelnost

Judikatura Nejvyššího správního soudu (NSS) v oblasti převodních cen se v posledních letech stále více zaměřuje na kvalitu srovnávacích analýz a benchmarků, které slouží k ověření, zda ceny mezi spojenými osobami odpovídají principu tržního odstupu. Soudy tak neposuzují pouze existenci benchmarku nezávislých údajů, ale především způsob, jakým byl sestaven a zda je možné jednotlivé kroky srovnávací analýzy přesvědčivě vysvětlit.

Reprezentativnost a transparentnost vzorku

NSS opakovaně zdůrazňuje, že benchmark musí vycházet z dostatečně reprezentativního vzorku srovnatelných společností. Pokud je referenční cena stanovena na základě omezeného množství údajů či nedostatečně vysvětleného výběru dat, takový benchmark nemusí obstát.

Například v rozsudku NSS 10 Afs 454/2021 soud konstatoval, že vzorek cen použitý správcem daně, ze kterého benchmark vycházel, nebyl dostatečný ani reprezentativní, neboť vycházel převážně z odhadů a pouze z jedné jediné reálné transakce. Podle NSS takový postup nemůže představovat dostatečný podklad pro stanovení referenční ceny.

Současně musí být zřejmé, jakým způsobem a proč byly srovnatelné společnosti a právě tyto referenční údaje vybrány.

Význam srovnatelnosti

Do benchmarku by měly být zahrnuty pouze takové společnosti, které jsou srovnatelné z hlediska funkcí, rizik a využívaných aktiv. Judikatura tak nepřímo potvrzuje přístup známý z pokynů OECD – při vyhledávání srovnatelných subjektů je nutné zohlednit specifika odvětví, charakter podnikání i postavení testované strany v rámci skupiny.

Nastavení vyhledávacích kritérií

Judikatura současně zdůrazňuje význam správně nastavených kritérií při vyhledávání srovnatelných společností v databázích. Kritéria by měla reflektovat nejen charakter odvětví, ale i specifika testované strany a vycházet z relevantních finančních a ekonomických ukazatelů, například z

ohledem na vykonávané funkce, nesená rizika, strukturu aktiv či velikost společnosti.

Současně je vhodné mít na paměti, že samotný technický výstup z databázi (např. TP Catalyst) – typicky například excelový soubor se seznamem srovnatelných společností a výpočtem mezikvartilového rozpětí – nemusí být pro účely obhajoby benchmarku dostačující. V praxi se proto osvědčuje doplnit benchmark o stručné shrnutí vysvětlující použitá vyhledávací kritéria a důvody výběru srovnatelných společností. Takový dokument může při daňové kontrole významně pomoci při prokazování správnosti benchmarku.

Benchmark není univerzální

Z judikatury NSS lze dovodit obecnější závěr: srovnávací analýza nemůže být univerzálním či „šablonovým“ dokumentem. Každý benchmark by měl reflektovat specifika testované transakce, podnikání testované strany i daného odvětví.

Schopnost vysvětlit logiku celého procesu – od volby metody přes nastavení vyhledávacích kritérií až po výběr srovnatelných společností – může být v případném sporu se správcem daně rozhodující.

Benchmark musí být taktéž konzistentní s dokumentací k převodním cenám a musí odpovídat funkčnímu a rizikovému profilu i reálným vztahům ve skupině, jinak jeho vypovídací hodnota výrazně klesá.

Praktický dopad

Judikatura tak naznačuje, že daňové orgány i soudy budou nadále klást rostoucí důraz na kvalitu a obhajitelnost srovnávacích analýz. Pro daňové subjekty to znamená, že při přípravě benchmarků by neměly sledovat pouze jejich výsledek, ale především kvalitu celého procesu jejich sestavení. Dobře zdokumentovaný postup při výběru srovnatelných společností může být jedním z klíčových argumentů při obhajobě převodních cen v daňovém řízení.

Březen 2026